

Módszertani ajánlás az országos kisebbségi önkormányzatok alakuló üléseihez

I. Korelnök személyének meghatározása

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nek.tv.) 35. § (1) és (3) bekezdései értelmében az országos önkormányzat megbízatása alakuló ülésével kezdődik. Az alakuló ülést a képviselők megválasztását követő 30 napon belül az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) elnöke hívja össze. Az alakuló ülést – az elnök megválasztásáig – a legidősebb önkormányzati képviselő mint korelnök vezeti.

- a) Az OVB adatai alapján a korelnök a legidősebb közgyűlési képviselő; személyének elfogadásáról nem kell határozatot hoznia a közgyűlésnek.

Amennyiben a korelnök bármely okból alkalmatlanná válik az ülés vezetésére, úgy a soron következő legidősebb képviselő vezeti tovább a közgyűlés ülését. Az alkalmatlanná válást a korelnöknek kell bejelentenie, kivéve, ha a korelnök állapota a bejelentést nem teszi lehetővé. Ennek tényét a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. Ilyen esetben az országos kisebbségi önkormányzat (a továbbiakban: OKÖ) hivatal munkatársai kötelesek jelezni a soron következő legidősebb képviselőnek, hogy az ülés vezetését vegye át.

A Nek.tv. 30/H. § (1) bekezdése alapján a kisebbségi önkormányzat testülete akkor határozatképes, ha az ülésen a kisebbségi önkormányzati képviselők több mint a fele jelen van.

- b) A korelnök megállapítja a határozatképességet (a képviselők több mint a fele jelen van).

A határozatképesség megállapítása névsorolvasással történik, ehhez segítséget a korelnök kizárólag az OKÖ hivatalának munkatársaitól kérhet, képviselő e feladatba nem vonható be.

A határozatképesség megállapítását követően elkezdődik az ülés.

A Nek.tv. 30/F. § (1) és (2) bekezdései szerint a testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a kisebbség nyelvén és magyar nyelven vagy kizárólag magyar nyelven kell készíteni. (Tehát nem elegendő csak a kisebbség nyelvén elkészíteni a jegyzőkönyvet.)

A két nyelven készített jegyzőkönyv közül a kisebbség nyelvén készült jegyzőkönyv tekintendő hitelesnek. A jegyzőkönyv tartalmazza a megjelent testületi tagok és meghívottak nevét, a tárgyaltnapirendi pontokat, a tanácskozás lényegét, a szavazás számszerű eredményét és a hozott döntéseket.

A jegyzőkönyv elkészítéséről az elnök gondoskodik. A jegyzőkönyvet az elnök és a testület által - a képviselők közül - kijelölt jegyzőkönyv-hitelesítő írja alá.

- c) Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök jelöl ki egy képviselőt vagy a szervezeti és működési szabályzat (a továbbiakban: SZMSZ) tartalmaz speciális szabályt. A jegyzőkönyv-hitelesítőket bármely tisztségre lehet jelölni és megválasztani.

II. Mandátumvizsgáló bizottság megválasztása

Az alakuló ülés megválasztja a háromtagú mandátumvizsgáló bizottságot. A mandátumvizsgáló bizottság megvizsgálja a megválasztott képviselők mandátumát, és a vizsgálat eredményéről jelentést tesz a közgyűlésnek (Nek.tv. 35. § (4) bekezdés).

- a) A korelnök ismerteti a mandátumvizsgáló bizottság megalakításával kapcsolatos feladatokat. Elmondja, hogy a háromtagú mandátumvizsgáló bizottság megbízatása csak addig tart, amíg meg nem történik a mandátumok vizsgálata, ezt követően a bizottság megszűnik, (ez egy eseti bizottság, melynek létrehozása a törvény értelmében kötelező).

A tájékoztatást követően a korelnök javaslatot tesz a mandátumvizsgáló bizottság elnökére és két tagjára, akik csak kisebbségi önkormányzati képviselők lehetnek.

A Nek.tv. 30/L. § (4) bekezdése a következőket tartalmazza: a bizottság működésére, határozatképességére, döntéshozatalára a kisebbségi önkormányzati testület működésének, döntéshozatalának szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A Nek.tv. 30/H. § (1) bekezdése alapján a kisebbségi önkormányzat testülete akkor határozatképes, ha az ülésen a kisebbségi önkormányzati képviselők több mint a fele jelen van.

- b) A tagok megválasztásához minősített többség, (a megválasztott képviselők több mint a felének szavazata) szükséges. A háromtagú bizottság elnökét is a közgyűlés választja meg.
- c) A mandátumvizsgáló bizottság megvizsgálja a megválasztott képviselők mandátumát.
- d) A vizsgálat eredményéről a bizottság elnöke szóban jelentést tesz a közgyűlésnek. A jelentésnek annyit kell tartalmaznia, hogy a megjelentek rendelkeznek érvényes megbízólevéllel.

III. Eskü letétele

A Nek.tv. 30/D. § (3) bekezdése alapján a kisebbségi önkormányzati képviselő az alakuló ülésen, illetve a megválasztását követő ülésen anyanyelvén, magyarul, illetőleg mindkét nyelven is leteheti a 67. § szerinti esküt. Az eskü letételéig a kisebbségi önkormányzati képviselő a jogait nem gyakorolhatja.

A korelnök jelzi a képviselőknek, hogy az eskü letétele nélkül nem gyakorolhatják képviselői jogaikat.

Az esküvevő személyét jogszabály nem határozza meg, az lehet a korelnök vagy más kisebbségi önkormányzati képviselő is.

Az esküvevő kéri a képviselőket, hogy mondják utána az eskü szövegét.

Az esküevő előolvassa az esküt:

„Én ..... (név) mint a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény szerinti ..... (kisebbség megjelölése) kisebbségi közösség tagja, esküszöm, hogy képviselői tisztségem ellátása során kisebbségi közösségemhez hű leszek, az Alkotmányt és a jogszabályokat megtartom, a tudomásomra jutott titkot megőrzöm, munkám során választóim akaratához híven, lelkiismeretesen járok el, minden igyekezetemmel a ..... kisebbség (kisebbség megjelölése) anyanyelvének, hagyományainak, kultúrájának a megőrzésén és fejlesztésén fogok fáradozni. Isten engem úgy segítse!”
(Az „Isten engem úgy segítse” kitétel nem kötelező, az az esküt tevő meggyőződése szerint hangozhat el.)

IV. Napirend elfogadása határozattal

A korelnök javaslatot tesz a meghívóban megjelölt napirendi pontok elfogadására. A napirend elfogadásáról a közgyűlés egyszerű többséggel dönt (a jelenlévők több mint a felének igen szavazata).

Napirendi javaslat:

1. Az elnök megválasztása
2. Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása (ha az akkor hatályos SZMSZ erre lehetőséget ad)
3. Elnökhelyettesek megválasztása
4. Bizottságok létrehozása, bizottsági elnökök és tagok megválasztása
5. Vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségről történő tájékoztatás

1. Napirend: Az elnök megválasztása

A Nek.tv. 30/E. § (3) bekezdése és a 30/G. § szerint a testület zárt ülést tart a következő ügyekben: választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, illetőleg visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, fegyelmi büntetés kiszabása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele, továbbá az összeférhetetlenségi és a kitüntetési ügyekben, valamint ha törvény az ügyet érintően a nyilvánosságot kizárja. A testület a határozatait nyílt szavazással hozza. A 30/E. § (3) bekezdése szerinti ügyben titkos szavazás is tartható. Az elnök név szerinti szavazást rendel el a jelen lévő képviselők több mint a felének kezdeményezésére.

A Nek.tv. 35. § (5) bekezdése alapján az alakuló ülésen az országos önkormányzat a testületének tagjai közül megválasztja az országos önkormányzat elnökét.

A jelölést követően a jelölteket – jelölésük sorrendjében – a korelnöknek nyilatkoztatnia kell, hogy beleegyeznek-e a nyilvános tárgyalásba.

Ha bármely jelölt nem egyezik bele a nyilvános ülésbe, a korelnök zárt ülést köteles az egész választásra elrendelni; erről nem kell szavaznia a közgyűlésnek.

A zárt ülésen kizárólag a közgyűlés tagjai, az OKÖ hivatalának vezetője és a jegyzőkönyvvezetők vehetnek részt.

Bármely képviselő indítványozhatja a titkos szavazást, erről egyszerű többséggel kell döntenie a közgyűlésnek (jelenlévők több mint a felének igen szavazata); (amennyiben az SZMSZ eltérő szabályt nem tartalmaz).

Bármely képviselő kérhet név szerinti szavazást, a vonatkozó törvény értelmében egyszerű többséggel kell a kérdésről döntenie.

A tisztségek megválasztása során nem merül fel a személyes érintettség kérdése. Hozzá tartozói viszony fennállása esetén sem kell képviselői kizárásról döntenie, mivel a különböző önkormányzati tisztségre történő választások során nem kell alkalmazni a képviselői kizárás intézményét; ennek megfelelően minden képviselő szavazhat.

A közgyűlési döntések alapján több variáció lehet az elnökválasztásra; értelemszerűen az egyik változat alkalmazandó.

A) változat

Amennyiben nyilvános ülésen nyíltan szavaznak:

- a) A jelöltek az előterjesztés sorrendjében kell feltenni szavazásra.
- b) Amelyik jelölt megkapja a minősített többséget, az lesz az elnök; a döntést határozat formájában a korelnök hirdeti ki.
- c) Amennyiben egyik jelölt sem kapja meg a szükséges számú szavazatot, úgy az elnökválasztás eredménytelen; a következő közgyűlésen van lehetőség elnökválasztásra.

B) változat

Amennyiben zárt ülésen nyílt szavazással szavaznak:

- a) A korelnök a képviselők és a zárt ülésre vonatkozó szabályokkal kapcsolatban említett munkatársak kivételével mindenkit kiküld a teremből.
- b) A jelöltek az előterjesztés sorrendjében kell feltenni szavazásra.
- c) Amelyik jelölt megkapja a minősített többséget, az lesz az elnök; a döntést határozat formájában a korelnök hirdeti ki.
- d) Amennyiben egyik jelölt sem kapja meg a szükséges számú szavazatot, úgy az elnökválasztás eredménytelen; a következő közgyűlésen van lehetőség elnökválasztásra.

Az A) és a B) szavazási variáció esetén lehet kérni név szerinti szavazást, ilyenkor az OKÖ hivatalvezető az SZMSZ szerint abc sorrendben felolvassa a képviselők nevét, akik nevük elhangzását követően rögzíthető módon mondják döntéseiket: „igen”, „nem” vagy „tartózkodom”.

C) változat

Amennyiben nyilvános vagy zárt ülésen, de titkosan történik a szavazás, úgy kell egy egyszerű többséggel hozott határozat a titkos szavazásról és a korelnök elrendeli a titkos szavazást.

A korelnök előzetesen tájékoztatja a képviselőket a titkos szavazással kapcsolatos teendőkről (lásd lent) és kéri, hogy a képviselők csak a szavazás idejére hagyják el helyüket.

- a) A szavazatszámoló bizottság elnöke és két tagjának megválasztása (páratlan számú tagból állhat a bizottság), minősített többséggel. A korelnök elnököt és tagokat javasol.
- b) A szavazatszámoló bizottság a szavazólapokat minden képviselőnek aláírás ellenében adja át, a szavazólapot az aláírás előtt a bizottság valamely tagja lepecsételi. A szavazás elkülönített helyiségben, szavazófülkében történhet, egyszerre egy képviselő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.
- c) A szavazatok leadása után a szavazatszámoló bizottság összeszámolja a szavazatokat, megállapítja az eredményt és erről külön jegyzőkönyvet készít, amelyet minden szavazatszámoló bizottsági tag aláír. Amelyik jelölt megkapja a minősített többséget, az lesz az elnök; a döntést határozat formájában a korelnök hirdeti ki.
- d) Amennyiben egyik jelölt sem kapja meg a szükséges számú szavazatot, úgy az elnökválasztás eredménytelen; a következő közgyűlésen van lehetőség elnökválasztásra.
- e) A bizottság elnöke az ülésen kihirdeti a szavazás eredményét.

Az elnök megválasztását követően átveszi az ülés vezetését a korelnöktől. A korelnök az ülés vezetésének átadását követően bármilyen önkormányzati pozícióra (elnökhelyettes, bizottsági elnök vagy tag) jelölhető és választható.

2. Napirend: Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása

A Nek.tv. 37. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően az országos önkormányzat - jogszabályi keretek között - az alakuló ülést követő 3 hónapon belül határozatban önállóan dönt szervezetének és működésének részletes szabályairól.

Az országos önkormányzat a közgyűlés által elfogadott szervezeti és működési szabályzatát annak elfogadását, módosítás esetén a módosítását követő 45 napon belül közzéteszi a Magyar Közlönyben, és ha ilyen van, akkor az országos önkormányzat internetes honlapján (Nek.tv. 39/G. § (4) bekezdés).

Az SZMSZ módosítása mindenképpen szükséges, amennyiben a közgyűlés a korábbinál több elnökhelyettest kíván választani, továbbá a pénzügyi ellenőrző bizottság, valamint a vagyonynyilatkozatokat kezelő bizottság feladatainak meghatározására.

Az OKÖ hivatal által előkészített SZMSZ módosításáról az OKÖ saját hatályos SZMSZ-e szerint az elnöknek kell vitát nyitnia.

Az SZMSZ módosításáról minősített többséggel dönt a közgyűlés.

Amennyiben sem az elnökhelyettesek száma miatt, sem más kérdésben nem indokolt az SZMSZ módosítása, úgy nincs akadálya annak, hogy az OKÖ közgyűlése munkacsoportot állítson fel az SZMSZ felülvizsgálatára.

3. Napirend: Elnökhelyettesek megválasztása

A Nek.tv. 35. § (5) bekezdése alapján az alakuló ülésen az országos önkormányzat a testületének tagjai közül megválasztja az országos önkormányzat elnökhelyetteseit.

Az SZMSZ-ben meghatározott számú elnökhelyettes minősített többséggel választható.

A jelölteknek nyilatkozniuk kell, hogy vállalják-e a nyilvános ülésen történő tárgyalást. Amelyik jelölt nem vállalja, úgy zárt ülést kell elrendelni, de kizárólag a róla szóló döntés során. Ez esetben az elnök köteles mindenkit (a már említetteken kívül) kiküldeni a teremből.

A zárt ülésen hozott döntésekről is tájékoztatni kell a nyilvánosságot, tehát nyilvánosan ki kell hirdetni az elnökhelyettes-választás eredményét.

4. Napirend: Bizottságok létrehozása, bizottsági elnökök és bizottsági tagok megválasztása

A Nek.tv. 30/M. § (1) bekezdése értelmében a bizottság elnökét és tagjai közül 1 főt a kisebbségi önkormányzati képviselők közül kell választani. A kisebbségi önkormányzat elnöke és elnökhelyettese nem lehet a bizottság elnöke, a kisebbségi önkormányzat elnöke nem lehet a bizottság tagja sem. A bizottság tagjainak száma legfeljebb 3 fő.

A Nek.tv. 35. § (6) bekezdésének megfelelően az országos önkormányzat az alakuló ülésen megválasztja a pénzügyi ellenőrző bizottságot.

A vagyonynyilatkozatot az SZMSZ-ben erre kijelölt bizottság tartja nyilván és ellenőrzi (Nek.tv. 39/H. § (3) bekezdés).

Ami kötelező:

- a) A pénzügyi ellenőrző bizottság megválasztása; amennyiben egyéb bizottság felállítására nem is kerülne sor, a pénzügyi bizottság tagjait mindenképpen meg kell választania a közgyűlésnek.
- b) Továbbá azon bizottságot is létre kell hoznia, amelyik a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettséggel összefüggő kezelési és ellenőrzési feladatokat látja el (ügyrendi bizottság).

A bizottságok elnökét és tagjai közül 1 főt a kisebbségi önkormányzati képviselők közül kell megválasztani. A kisebbségi önkormányzat elnöke és elnökhelyettese nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja. A bizottság tagjainak száma legfeljebb 3 fő.

A bizottsági elnökökre, tagokra, külsős bizottsági tagokra bármely képviselő javaslatot tehet.

A tagok megválasztásához minősített többség szükséges (a megválasztott képviselők több mint a felének igen szavazata).

Jelen esetben is meg kell kérdezni az érintetteket, hogy nyilvános ülésen tárgyalható-e a választásuk, amennyiben nem vállalják, úgy zárt ülést kell az elnöknek elrendelnie.

5. Napirend: Vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségről történő tájékoztatás

Célszerű, hogy az elnök tájékoztassa a képviselőket a vagyonynyilatkozat-tétellel kapcsolatos kötelezettségükről.

A Nek.tv. 39/H. §-a szerint: az országos önkormányzat képviselője a megbízólevelének átvételétől számított 30 napon belül, majd ezt követően minden év január 31-ig az e törvény melléklete szerinti vagyonynyilatkozatot köteles tenni. A képviselő saját vagyonynyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házastársának vagy élettársának, valamint gyermekének az e törvény melléklete szerinti vagyonynyilatkozatát.

A vagyonynyilatkozat tételének elmulasztása esetén – annak benyújtásáig – az országos önkormányzat képviselője nem gyakorolhatja képviselői jogait, és nem részesülhet képviselői juttatásokban (nem kaphat illetményt vagy tiszteletdíjat, költségtérítést és természetbeni juttatásokat sem).

A vagyonynyilatkozatot az SZMSZ-ben erre kijelölt bizottság tartja nyilván és ellenőrzi. A képviselő vagyonynyilatkozata – az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével – nyilvános. A képviselő hozzátartozójának nyilatkozata nem nyilvános, abba csak az ellenőrző bizottság tagjai tekinthetnek be az ellenőrzés céljából.

A vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárást a vagyonynyilatkozatot ellenőrző bizottságnál bárki kezdeményezheti. Az eljárás eredményéről az ellenőrző bizottság a soron következő ülésén tájékoztatja az országos önkormányzatot.

A vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a vagyonynyilatkozatot ellenőrző bizottság felhívására a képviselő köteles a saját, illetve hozzátartozója vagyonynyilatkozatával feltüntetett adatokra vonatkozó azonosító adatokat haladéktalanul írásban bejelenteni. Az azonosító adatokat csak a bizottság tagjai ismerhetik meg, azokat az eljárás lezárását követő 8 napon belül törölni kell.

Az országos önkormányzat hatásköréből nem ruházható át a vagyonynyilatkozati eljárással kapcsolatos döntés.

Az országos önkormányzat a vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárást zárt ülés keretében tárgyalja meg.

A fentiekre tekintettel az elnöknek fel kell kérnie a képviselőket arra, hogy saját és velük együtt élő hozzátartozóik vagyonynyilatkozatát 30 napon belül a vagyonynyilatkozatokat ellenőrző feladatokat ellátó bizottságnak adják le.

A Nek.tv. 30/F. § (2) bekezdése alapján a jegyzőkönyv elkészítéséről az elnök gondoskodik. A jegyzőkönyvet az elnök és a testület által - a képviselők közül - kijelölt jegyzőkönyv-hitelesítő írja alá.

Az ülést az elnök bezárja (berekeszti – az SZMSZ szerint). Az ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni, melynek elkészítéséért az elnök a felelős.

A Nek.tv. 30/F. § (1) bekezdése értelmében a jegyzőkönyv tartalmazza a megjelent testületi tagok és meghívottak nevét, a tárgyalt napirendi pontokat, a tanácskozás lényegét, a szavazás számszerű eredményét és a hozott döntéseket.

Végül a jegyzőkönyvet meg kell küldeni a törvényességi ellenőrzésért felelős szervnek (2011. január 1-jétől a székhely szerint illetékes kormányhivatalnak).

A kormányhivatalok elérhetőségei a következők:

Kormányhivatal	Cím
Baranya Megyei	7623 Pécs, József A. u. 10; 7602 Pécs, Pf.: 405.
Bács-Kiskun Megyei	6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.
Békés Megyei	5600 Békéscsaba, József A. u. 2-4.
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei	3525 Miskolc, Városház tér 1; 3501 Miskolc, Pf.: 367.
Budapest Főváros	1056 Budapest, Váci u. 62-64; 1364 Budapest, Pf.: 234.
Csongrád Megyei	6741 Szeged, Rákóczi tér 1; 6701 Szeged, Pf.: 1096.
Fejér Megyei	8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9; 8002 Székesfehérvár, Pf.: 242.
Győr-Moson-Sopron Megyei	9021 Győr, Árpád út 32; 9002 Győr, Pf. 415.
Hajdú-Bihar Megyei	4024 Debrecen, Piac u. 54.
Heves Megyei	3300 Eger, Kossuth Lajos u. 9.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei	5000 Szolnok, Kossuth Lajos u. 2.
Komárom-Esztergom Megyei	2800 Tatabánya, Fő tér 4.
Nógrád Megyei	3100 Salgótarján, Rákóczi út 36; 3101 Salgótarján, Pf.: 95.
Pest Megyei	1055 Budapest, Városház u. 7.
Somogy Megyei	7400 Kaposvár, Csokonai u. 3; 7401 Kaposvár, Pf.: 281.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei	4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5; 4401 Nyíregyháza, Pf.: 199.
Tolna Megyei	7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13; 7101 Szekszárd, Pf.: 136.
Vas Megyei	9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 1; 9701 Szombathely, Pf.: 208.
Veszprém Megyei	8200 Veszprém, Megyeház tér 1.
Zala Megyei	8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi Dezső u. 10; 8900 Zalaegerszeg, Pf.: 227.